

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "

po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

Rokopisi se ne vračujejo.

Oznake
Za navadno stempeljno
vrsto
5 kr., ktero se dvakrat,
8 " " " dvakrat,
10 " " " trikrat
natisne, večje črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (stempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

NAPREJ.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 32.

Ta list izhaja vsak torek in petek.

Tečaj I.

○ V Ljubljani 21. aprila. Sestavek o učiteljih slovenskega jezika na ljubljanskej gimnazii ni bil pisan za to, kakor menijo nekteri, da bi se delala zdražba, ampak zato, ker smo uže dolgo čutili živo potrebo, in ker smo se bili namenili precej iz početka posebno prizadevati si, naj bi se poboljšale naše učilnice. Tudi tega sestavka ne pišemo, da bi nekterim ljudem vsadili drugačne misli; celo zato ne, da bi odgovorili tistim, ki so se tako urezali, da so povpraševali, kje Slovenci imamo vseučilišče. Take besede kažejo, koliko vedó ti možjé, ki ne znajo, da vseučilišča res nimamo, ali da imamo vendar vsaj na Dunaji slovanskega jezika stolico, ki sedi na njej Grimm našega jezikoslovja, dr. Miklošič, kteremu se mora dati vprašati vsak učitelj, ako hoče biti potrjen, da bode smel razlagati slovenščino. Vse to nam denes ni bilo namén; ampak hoteli bi samo pregovoriti besedo našej mladini, ki se na Dunaji pripravlja za učiteljstvo po gimnazijah.

Kolikrat se nameri, da slovenski mladenči dobro zvršé dunajsko učenje; da v svojo domovino prinesó hvalna izpričila; toda premnogo potov se vendar v teh svedočbah pogrésa nekaj, kar bi Slovincu moralo biti prvo, t. j. za poduk slovenskega jezika se niso dali izprašati. Kaj pa je tega krivo? Morda Slovenec ni dovolj pretkan, dovolj bistroumen, da bi se mogel učiti? Kaj še! Bistroumnosti mu ne manjka; dušne zmožnosti naših rojakov so uže davno znane vsemu svetu. Morda nekterim brani uboštvo? Preslaba podpora od doma res bridko grení marsikomu na Dunaji najlepšo dobo mladega življenja; ali kdor poleg vsega tega naredí izpraševanje iz družih reči, kako bi ga ne mogel iz domačega jezika, pri katerem bi ga imela podpirati ljubezen in tisto znanje, ki mu je prve dni njegovega življenja teklo iz presladkega studenca maternih ust? Morda učencu delajo napotje lahke misli veselih mladih lét? Sodil bi skoraj, ko bi človek ne znal, da tudi češki dijaci so mladi in veseli; pa vendar ga ni lahko najti med njimi, da bi se iz maternega jezika ne dal izprašati in potrditi, vzlasti če se je pripravljaj za jezikoslovje ali zgodovino in zemljepisje. Slovenci! od Čehov se nam je dosti dosti učiti, posebno pa, kar se tiče rodoljubja, ker prav tega imamo še vedno mnogo premalo. Ne ménimo tistega rodoljubja, ki s polnim kozarcem v roci poje: „Naprej zastava Slave!“ — rodoljubja te vrste je med našo mladino obilo; na misli nam je le tisto pravo rodoljubje, katero bridko čuti globoke, ostaréle rane svoje predrage domovine; tisto rodoljubje, katero se ne ustraši trpénja in dela za svoj narod, ki še toliko potrebuje; tisto rodoljubje, ki se ubada in vpira, da bi rojake otelo zanemarjenosti. Tega rodoljubja med nami še ni, kolikor bi trebalo. Mojih besed resnico — da bi tako ne — priča tudi to, ker imamo bistre mladenče, ki so uže slovenski pisali, ko so na Dunaji še učili se, ali pa hitro po-

tem, ko so prišli z Dunaja; Miklošiča pa vendar niso hodili poslušat. Pisateljska slava se jim je lepa zdela; tega jim pa ni bilo mar, da bi si napravili orodje, ki je najprvo potrebno pisatelju. Podobni so lovcu, ki brez puške hodi streljat. Slovenci doma vedno vzdihujemo, da imamo še malo tacih mož, ki znajo prav pisati; vedno tožimo, da ni pravih učiteljev, ki bi razlagali po gimnazijah slovenski jezik: naši dijaci se pa na Dunaji učé raznega visocega znanja; modroslovci se učé matematike in zemljemerstva; učé se grškega, latinskega, nemškega jezika; učé se zemljepisja in zgodovine — samo drage slovenščine se jih tako malo prime. Nikakor ne trdimo, da bi se mladenčem bilo uriti v samej slovenščini; držimo se le tistega pravila, ki ukazuje: treba je, da se uno stori, pa to ne opusti. Vprašamo: zakaj se pri nas mladenči tako neradi učé slovenščine? Zato, ker ogenj rodoljubja ne gori še z velikanskim plamenom, temuč le temno brli v zaprtej svetilnici. Ako bi se izuril in vprašati dal iz matrnega jezika vsaj tisti vsak Slovenec, ki se pripravlja za učiteljstvo, poglej bi naše tožbe morale utihniti, ker bi imeli dovolj sposobnih mož, kateri bi cvetočim slovenskim mladenčem v srca sadili pravo ljubezen do blazega jezika, čigar divno krasoto bi jim razlagali z navdušeno besedo. Naj Slovence, ki je potrjen za razne druge reči, potem zadene še to, kar se zdaj mnogokrat zgodi, da mora za silo podučevati materni jezik, ali si more biti količkaj v svesti, da izpolnjuje svojo dolžnost? Obvaruj Bog! Imel je nekđaj priliko, za katero ni maral, in zdaj ni samo kriv, da se premalo izučé njegovi poslušalci, ki imajo nevednega profesorja, ampak lahko je kriv še hujega zlega, da namreč materni jezik čisto omrzne marsikacemu bistroumnemu mladenču, ki bi v poznejših letih bil morda velikán slovenskega slovstva. Nobena kal se ne razvije, nobena rastlina se ne zređi, če nima dovolj grejočega solnca. Da ni živel Cojz, nesmrtni Kopitar bi nikoli ne bil to, kar je bil, ampak najbrže duhoven, morda celo še vladika (škof), kakor on sam pravi, — in slovansko jezikoslovje bi zdaj ne bilo še ondi, kjer je.

Na mladino je oprto naše upanje; toda mladina mora premisliti, da se potem nikoli več ne povrne mnogo prilik zornih let, v kterih je treba sejati, da se žito v klasje vreteni v moškej dobi, v kterej ni uka, temuč trud in delo; mladina mora premisliti, da nima samo ona pravice do svojih moči, ampak ves narod, vsa domovina, za katero se morajo njeni sinovi truditi, ako si ne mislijo vesti grdo ogrešiti.

Misli o narodnosti.

Spisal L. . . . č.

Da ne bodemo preobširni, preskočimo srednjo dobo, in pregledimo novo. — Naši dnevi so polni prečudnih in krasnih

prikazen, kar se tiče narodnega razvoja. Moramo se čuditi Grkom nove dobe, vnkum slavnih prededov, ki so v tridesetih letih v narodnem razvitku naredili tolikošne korake, da bi si morda utegnili staro omiko zopet povrniti. Celó Nemci so nam v poduk. V Holstein-Schleswigu se neté poprijeti danskega jezika, dasitudi si je z njihovim v rodu. Malo jih je, pa vendar jim Danci ne morejo kaj, ker so vneti za svoj narod. V našem cesarstvu imamo druge lepe izglede. Čehi, ki so z nami v enacih okolnostih, odpravljajo vse ovire, zanemarjeno ljudstvo hitro izobražujejo, in krepko dvigajo. To se pa godi za to, ker so ene misli, enega srca. Tudi pri južnih Slovanih vse giblje. Madjarji so od 1830. leta čudovito izobrazili svoj jezik.

Če vse to pomislimo in dobro presodimo, pokaže se nam, da vsako ljudstvo, od tačas, od kadar začne živeti za narodnost, in dokler živi zanjo, radovoljno in veselo vse poskuša in vse pripravlja, česar je treba, da vtisne misel svoje narodnosti vsacemu važnemu dejanju zasobnega (privatnega) in javnega, materijalnega in duševnega življenja, in da na to stalo zida svojo slavo. Iz tega premišljevanja pak nam se pred oči stavi dvoje, in sicer: da le navdušenost in vneto srce za narodno reč je podloga in ogelnik vsemu narodnemu razvijanju, in da je temu prvi porok in tudi najkrepkejša bramba, ako imajo narodno svest posamezni rojaki in vse ljudstvo. Resnične so besede:

„Naša reč slovenska živo klije,

Dokler naše véno srce za naš narod bije.“

Če smo se pa te resnice preverili, potem je nam Slovencem prva in tudi največa dolžnost, da narodu v svojih sreih utrdimo nerazdrten grad. Kdor je tega prepričan, lahko dohode, česar je treba narodnosti, ker izpoznana resnica in v srce od rojstva položena ljubezen do mile domovine morati pošteno in vrlo slovensko dušo hitro in siloma vnéti za to idejo. Sramota bi nam bilo, ako se to zgodilo ne bi, ker prav nam Slovencem ni treba iznebljavljati se toliko druzega in ljubega, kajti narodna ravnopravnost nam je ustavno uže dana, torej nimamo druzega posla, nego da si to dragocénje za veke osvojimo. Kdor se pa neče vzdramiti, naj bi pomislil, da je tukaj škodljiva mlačnost, kakor pri vseh važnih, djanskih mislih in javnih zadevah, škodljiva posebno celoti. Ne pozabite, da nemaren Slovenec samo z boga tožljivosti lahko začne vraziti svoj narod. Ker je len, zato ga bode jezilo, potezati se za to misel, ktera, kakor vsaka druga, hoče imeti, da se zarad nje iz vse duše iznebljimo te in une stvari; jezen jo bode gledal in tudi morda črtil; ali dvojna krivica je, nasprotnik biti narodu, kateri se povzdiguje. Šiler v Telu pravi: „ah, Uli, Uli, ne zapiraj srca pravicam svetim drage domovine.“

Naj se ne ugovarja, da Slovencev nas je malo, in da torej ne moremo obroditi lastnega slovstva. Ne opominjam, da je bilo starih Grkov malo; da ni mnogo tudi Holandcev, Dancev in Švedov, pa vendar imajo lastno slovstvo: temuč le odgovarjam, da smo uže lepo začeli; odgovarjam, da smo otroci južno-slovanskega kolena, in da se tudi moremo naslanjati na duševna dela vsch druzih slovanskih bratov, ker neovržna resnica je, da le samo dobrih učilnic potrebujemo, in kadar jih dobimo, potem nikakor več ne bode izobraženemu Slovanu težavno na podlagi stare slovensčine in svojega narečja razumeti govor in pisanje vsacega druzega Slovana, in zato je tista misel, naj bi narečja nepotrebno približavali, da naposled naredimo en jezik, ali vsaj menj jezikov, nego jih imamo zdaj, ostaréla misel nekterih, ki bi jim le svetovali, naj se najprvo jezika sami dobro naučé, predno sodijo o njem, in tudi naj pomislijo naše politično razmerje, potlej bode nji-

hova sodba drugačna; odgovarjam dalje, ko ne bi vsega tega bilo, da prav za to, ker nas je malo, moramo si prizadevati na vse kriplje, združeni se moramo vpirati in vzajemno si pomagati. Concordia parvae res crescunt.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Trsta 14. aprila. — 12. t. m. smo imeli v našej čitalnici zopet „besedo.“ Vdeležila sta se je glasovita umetnika A. Bartelloni in A. Cambiano; prvi je delal na gosli, drugi na harpo. Ni mi treba praviti, da smo bili jako zadovoljni z njima, in da jima je donela občna pohvala. Potrdili so pa tudi naši pevci, da krepko napredujejo v pevskej umetnosti. Zapeli so pet zborov, vse enako izvrstno. Zaslugo za to napredovanje ima vzlasti pevski učitelj, gospod Tušek, ki vsak večer vadi pevce. Pri „besedi“ je bil slavni Svečin, ki se vdeleži tudi prihodnje besede. — Naši tedenski zbori niso brez dobrega sadú. Pri vsacem zboru se nabirajo denarji, s katerimi se konci šolskega leta nakupi dobrih knjig, da se podaré najvrlejšim učencem raznih učilišč. — Z občno mirnostjo se je na bolje obrnilo, ker je varstvena gosposka najnevarnejše osebe polovila, in zaprla, ali pa iz Trsta odpravila. — Najvažnejša politična novica je volitev novega župana, za ktereja je bil izvoljen pravdnik Basseggio, mož, ki je dobro znan iz lanskega deželnega zbora, posebno iz govorov o šolskih zadevah. Zdaj se uganjuje, ali ga Nj. veličanstvo potrdi ali ne. Čudno bi ne bilo, ako se zgodi, da ne. — Jako nas veselé ugodne novice o našej matici, in nadjamo se, da jej pomoči ne odrekó tudi tukajšnji Slovenci, vzlasti tisti, katerih to težko ne stane.

Iz Celovca 16. aprila. J. G. V. — Tista dva umetnika, Decker (igralec na klavirji) in Telek (pevec), o katerih so govorile „Stimmen aus Innerösterreich“ v 29. listu, pojmeta te dni od tod v Ljubljano, kjer se gotovo tudi tako poslavita, kakor sta se v Celovcu in še drugod na veliko radost vsch poslušalcev. Tudi sinoči smo se njunelj velikej umetnosti čudili v dvorani deželnega poslopja. Kar se pa tiče gospodičine Jozefine Haasfeldove, o kterej sem v 26. „Napreji“ pisal, moram oznaniti, da ne pride ta mesec v Ljubljano, ampak poznejše, kakor sem slišal denes praviti. — Po Koroškem se nekaj govori in piše o druztvih nemških pevcev. Kdaj, vprašam, pojde pa nam po sreči, da bode mogoče z veseljem tudi povedati kaj o druztvih slovenskih pevcev? Noben Slovenec se ne predrzne kaj ziniti o njih. —

22. dan t. m. bode pri našej deželnej sodii g. Einspielerjeva tiskarna tožba z boga dopisa iz slovenskega Blajberga, ktereja sem uže tudi bil opomnil.

Iz Varaždina. F. R. — Veselili smo se, da „Torbica“ beli dan zagleda. Zagledala ga je res, ali, kakor je videti, zadnjič. Hrvaška mladina si je namreč osnovala „Rodoljuba“, kateri bode izhajal namestu „Torbice“ v Zagrebu pod vredništvom nekega pravnika samo v hrvaškem jeziku. Nezadovoljni s tem, da je donesla „Torbica“ 2 slovenski poli in samo eno hrvaško polo, več je ne bodo podpirali. Nekaj je res vredništvo krivo, ker je razglasilo, da bode polovica pisana v slovenskem, polovica pa v hrvaškem jeziku. Naj bode uže, kakor hoče, mislim pa, da si ne bi ta ne una literatura s polovico pole pomogla. Ker nas je na Hrvaškem Slovencev malo, da bi jo mogli vzdrževati, pritecite Slovenci na pomoč, ako hočete, da nam „Torbica“ ne umolkne.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. 16. aprila je v seji srenjskega svetovalstva g. Stedry s 15 tovarši nasvetoval, naj srenjsko svetovalstvo dá zahvalnico g. Dežmanu, ker se je v deželnem zboru moški potezal za mesto, posebno pa v nasvetu o višej realki — ali oče tega nasveta ni g. Dežman, ampak g. Guttman, če tudi ni dobil zahvalnice. — G. dr. Schöppl je z 18 tovarši nasvetoval, kadar bodo iskali mesta višej realiki, naj gledajo tudi na to, da bode prostora za telovadsko učilnico, in da se to izroči odboru, ki bode izvoljen za višo realko. V ta odbor so prišli gg.: dr. Mitteis, dr. Schöppl in Stedry. —

— Župan g. Ambrož je oznanil, da je 1858. leta umrši profesor Metelko ljubljanske sirote postavil za dednike vse zapuščine, in da je bilo g. profesorju Poklukarju naročeno, da iztérja, kar je še Metelkovih novcev na ljudéh. Ker je g. prof. Poklukar vse iztérjal, zato je prejela srenja v gotovini in novčnih papirjih 46.000 gld., kateri imajo 36.300 gld. 9⁵/₁₀ kr. resnične veljave.

— 17. dan t. m. je imelo pravoslovsko društvo drugi véliki shod. Prvi društveni tajnik dr. E. H. Costa je bral poročilo, iz kterega naj posnamemo, da društvo zdaj šteje 136 udov, izmed kterih jih 74 biva v Ljubljani, 62 pa zunaj Ljubljane (6 celó zunaj kranjske vojvodine.) Društvo je izgubilo 9 udov, izmed kterih jih je odstopilo 7, ki niso bili pravoslovci, in 2 pravoslovca sta umrla, namreč: c. k. namestnik g. dr. Ulepić pl. Krainsfelški in c. k. svetovalec deželne sodije g. dr. Hladnik. Sedanje število društvenih udov plača na leto 680 gld.; za 1862. leto je bilo primanjalo 130 gld., in za 1863. leto bode zmanjkovalo 95¹/₂ gld.; za 1864. leto bi pa ne utegnilo nič primanjkovati.

Štajerska. Po železnici od Maribora do Celovca, pišejo, da se začne vožnja konci maja meseca.

Koroška. Viši deželni uradniki so na Koroškem uže postavljeni vsak v svojo službo, in samo c. k. uradniki celovškega mesta so prišli na vrsto. Ali se podadé na svitlo razglasi zarad manjših služeb, ali ne, to še ni znano. Kako bode pa na Kranjskem?

— Artur Görgey je prosil, da bi smel iti iz Celovca, kamor bi hotel.

Dunaj. Društvo južne železnice je od 20. dneva t. m. nadavek ponižalo na 10 od sto.

Češka. Poslanec profesor Zeleny je zbornici podal vprašanje z 59 podpisi: 1) kaj je napotil deželni odbor, kar se tiče 1861. leta zbornici podanega vprašanja poslanca Seidelna o „uradnem jeziku“ na Češkem? in ali bi zbornica ne mogla še v tem deželnem zboru poročiti o tej stvari? 2) ali bi ne moglo uže v tem deželnem zboru priti na prosojevanje poročilo deželnega odbora o nasvetu poslanca Wenziga, ki se tiče „jezika po učilnicah“ na Češkem? — Tudi ta nasvet je bil uže 1861. leta podán zbornici. Odgovorilo se je, da v tem kratkem času ni bilo mogoče od uradov zvedeti vsega, česar bi trebalo, predno se odgovori.

— G. Brinc je nasvetoval, naj dežela kupi Šafaříkovo knjižnico, kar je zbornica odobrila.

Moravska. Gospodičina Pustovojtova je bila pri Langieviči, od koder se je pa uže povrnila na Dunaj.

Ogerska. G. Avgust Greguš, vrednik lista „Orszag-a“ ima tiskarno tožbo, ker je v svoj list posnel nekaj iz zagrebškega „Pozorja.“

Ruska. Pišejo, da je Ruska zavrgla, kar so jej svetovale zapadne vlade, in da ménijo švicarski, laški, španski, portugalski in švedski zastopniki knezu Gorčakovo ustno po-

vedati, da imajo njihove vlade take misli, kakoršne zapadne vélike države. Čudo torej ni, da se Rus pripravlja na boj.

— Petrograjsko meščanstvo je carju podalo pismo, v kterem zagotavlja svojo ljubezen do carja in do celote neokrušenega carstva. Tako pismo je bilo un dan carju podalo tudi plemstvo.

Poljska. „Czas“ govori o litovskem vporu, da se je bila marca meseca t. l. v Vilni osnovala skrivna narodna vlada, v kterej je bilo posebno dosti pleminitašev. Ta vlada je varšavskemu narodnemu odboru podružena, sicer pa litovski vpor samostojno vodi. V kratkem je bilo 10.000 ljudi na nogah. Celó Židje (Judje) so se k njim pridružili. Kmetje so šli vselej najprvo v cerkev, kjer so se izpovedovali in obhajavali, potem so jim pa duhovni brali narodnega odbora pismo, v kterem je obetanje, da ne bode več tlake. Potlej so jih duhovni s križem v roci vedli v boj. Plemenitaši zapovedujejo, kmetje se pa neki zeló srčno sekajo. 31. dan marca je bil pri Kozlovej Rudi boj, v kterem so bili Rusi vrženi.

— Ruskega miloščenja Poljaci niso dovoljni, in zato se mislijo še huje vpirati. Vporna vlada oznanja, da ne dene iz rok orožja, dokler ne bode Poljska svobodna; tudi prepoveduje ruskej vladi plačevati davke, in veli Poljakom, služéčim v ruskej vojski, naj prestopijo k vpornikom. Pri Stašovem so vpornici pod Lopackim zmogli Ruse. Blizu Suvalkov pri Olšanki je bila velika bitva, v kterej je bilo Rusom 200 mrtvih in 7 topov izgubljenih.

— V Kališi se nadjajo vsak dan vpornikov. Kališki Židje so morali 5000 rubljev plačati narodnemu odboru.

— Vporni vojskovod Seyfried je Ruse zmogel pri Samopolnem blizu Konina. — Bentkovskemu je dana zopet svoboda, ali polog (kavcijo) je moral zastaviti.

— Cieškovski je bil v boji pri Brošeneinu ranjen, in prinesen v Lesnjake, kjer so ga Rusi našli in umorili. Na njegovo mesto je stopil Zameček. Podlevski je spravil na noge tri nove vporne čete.

— Varšavska poročila govore, da ni upanja, da bi se miloščenje dalo tudi političnim jetnikom.

— Narodna vlada je razposlala razglas, ki Poljakom žuga, da bodo kaznovani, kakor bi izdali deželo, če radovaljno plačajo davke ruskej vladi. Vporni odbor je Poljsko razdelil v 23 okrožij. Vsako okrožje mora dati po 400 vojakov; vsaka vas mora plačati davek. Lodz mora dati 25.000, Čestohav 10.000 rubljev.

Črna gora. Ruska je Črnogorcem zopet poslala mnogo novcev (denarjev.) Črna gora še morda nikdar ni imela toliko novcev, kolikor zdaj. Za tiste novce, ktere so dobili Črnogorci od Nj. veličanstva našega cesarja, imajo uže nakupljeno žito, ki se deli potrebnim. Sam knez hodi po deželi pazeč, da bi delitva bila pravična.

Francozka. Ko je Napoleon slišal o ruskem miloščenju, pišejo, da je rekel: „ali prezgodaj ali prepozno, forej nikakor zadosti.“

Bavarska. Pišejo, da se Bavarska ustavlja temu, da bi grški prestol dobil družega kralja.

Danska. Kralj si je izgovoril, ako princ Viljem vzame grški prestol: 1) naj princ Viljem in zanjimci ostanejo luterske vere; 2) naj branéče države opravijo, da Bavarska ne bode več hrepnela po grškem prestolu; 3) vse vélike države naj zagotové, da bode Glücksburška rodovina trdno stala na Grškem; 4) naj bode imel kralj po 50.000 l. st. na leto; 5) naj danskim naslednikom po okolnostih ostane grški prestol odprt. — Mati in oče princa Viljema pa tudi želita, da se predrugači grška vojska, in da bi princu vedno varovale prestola angleške ladije v Pireji.

Grška. Poslanstvo je uže šlo iz Aten v Kopenhagen, da bi princu Kristjanu Viljemu ponudilo grško krono.

— V Kopenhagen so poslani: pomorski namestni vojvoda Kanaris, bivši minister Zaimis in poročnik Grivas. Narodni zbor je sklenil, naj se ruskeji vladi podá zahvalnica za združitev jonskih otokov. Elliot je odgovoril, da bode vlada skoraj gotovo skrbela, da bi se otoci hitro združili.

Od drugod poslano.

Vprašanje. Kako je to, da je kava po kavanah še zmirom tako draga, kakor pred trijemi meseci, vendar se je blagó povsod ponižalo, in celo srebro ima zdaj menj nadavka? —m.—

Odgovor. Ker pravih vzrokov ne vemo,*) ne moremo nič razlagati. Vredništvo.

Razne reči.

Vožnja po zraku. Angleški naravoslovec James Glaisher piše o svojej devetej vožnji v zrak tako-le: ko smo bili miljo visoko, dobro smo še čuli hrménje londonskega mesta; više prišedši pak smo slišali samo še zamolkel šum. Kadar se pride tri in štiri milje nad zemljo, potém je razgled krasen. Zemljevidu podobna je ležala pod nami zemlja, in London se nam je zdel, kakor črtež (plan.) Oči so nam šle vedno dalje po zavojih reke Themse, in videli smo bele Nargatske skale in tudi mesto Dover. Pokazal se nam je Brighton in morje, in odgrnena je bila pod nami vsa merska obala tje do Yarmoutha. Severno stran so krili oblaci. Pod nami in proti jugu so ležali oblaci. Proti Windsorju se nam je zdela reka Themse kakor lesketajoče zlato, obližnje vode pa kakor čisto srebro. Edini vlakci po železnih cestah smo videli, da se pre-mičejo, in zdeli so se nam podobni lezočej živali, skoraj gosénici; dim je bil, kakor ozki megleni trakovi. Vsa zemlja

*) Jaz pa mislim, da jih dobro veste, a povedati jih nečete.

Martín, stavec.

pod nami je bila tako redno izdelana videti, kakor kakošna umotvórina; ladije so bile tukaj majhne, kakor lupine.

Čuden kamen izpod neba. Dr. Hopkins je 10. dan avgusta lansk. l. na Jamaiki videl na zemljo pasti kamen izpod neba. Ta kamen je umetno izdelan, ter ima celó izrezano črtanje po sebi; zato ga je dr. Hopkins posebno preiskaval, in našel je: 1) da ta kamen je padel s tacega nebnega telesa, po katerem rastó zeli, ki se iz njih nareja oglje; 2) na tem telesu morajo biti razumna, izobrazena bitja, ki znajo zidati in črtati, in celó malati tako, da se blizu vidi, kar je blizu, in daleč, kar je daleč; torej morajo tudi znati geometrijo; 3) prebivalci tega neznanega sveta imajo pod zemljo stanovanja, in se zbirajo pod milim nebom v tacem kraji, kterege so za to odločili; 4) podoba je, da spadajo med živali, ki imajo sklépne kosti, in da je njihovo telo tako dolgo, kakor visoko; 5) naposled kaže, da je njihova rast za tri četrti manjša od človeške. Dr. Hopkins to z velicim znanjem in z obilo bistrumnostjo dokazuje.

Nezakonski otroci po Avstrii. Po vojaškeji granici je izmed 75 zakonskih otrok samo en nezakonski; v Gorici, Gradiški in po Istri izmed 38⁷/₁₀ eden, po Benečii izmed 34⁶/₁₀ eden, po Dalmacii eden izmed 26⁸/₁₀, po Tirolskem in Vorarlberškem eden izmed 20, po Bukovini eden izmed 13⁵/₁₀ po Galiciji eden izmed 11⁴/₁₀, po Kranjskem eden izmed 11³/₁₀, po Moravskem eden izmed 7¹/₁₀, po Slezii eden izmed 6⁵/₁₀, po Češkem eden izmed 5⁹/₁₀, po zgornjej Avstrii eden izmed 4⁷/₁₀, po Salcburškem eden izmed 3⁶/₁₀, po Štajerskem eden izmed 3³/₁₀, v Trstu z obližjem eden izmed 3²/₁₀, po spodnjej Avstrii eden izmed 3²/₁₀, po Koroškem eden izmed 1⁹/₁₀.

Absalonov meč. Dunajski časniki pišejo, da je tisočnik (major) Pappelzeln v Bukrešu pri necem menihu dobil meč, ki je nekđaj bil Absalonov, sinov kralja Davida, ker na enej strani ima hebrejski napis: „Gesurjevo darilo Absalonu, Davidovemu sinu Jeho Jeho.“ Poleg tega je podoba Davidovega prestola in tudi črke, za ktere se ne vé še, kaj govore. Na drugej se bere zopet hebrejski: „Tit ga je bil s seboj vzel iz Jeruzalema.“

Dunaj 20. aprila. — Nadavek (agio) srebru 112.50.

17]

Razglas.

Prva občna zavarovalna družba v Pešti,

ki je ustanovljena s **6¹/₂ milijoni gld.** avst. vr., in ki zavaruje po vseh kronovinah našega cesarstva, priporoča se slavnemu občinstvu, in oznanja, da zavaruje:

- a) fabrike, hranilišča, pohištva, poslopje vsake vrste, pa tudi premekljivo blago, kakoršno je: živina, poljščina in trgovska zaloga zoper ogenj;
- b) zoper škodo, ktera bi se utegnila pripetiti blagu, ko se vozi po suhem ali po morji;
- c) človeško življenje, posmrtné odprave, ženitninske dote, letni dohodki, penzije itd.

Da bi se dobrotnega zavarovanja lahko vsak vdeležil, bodo zavarovanjska plačila odmérjena, kar je

[1

najnižje mogoče; škoda se bode pak hitro in vsacemu pravičnemu zahtévanju popolnoma primerno brez odloga plačevala po očitnej cenitvi.

Poglavitno opravništvo za vso štajersko, kranjsko in koroško kronovino vodita v Gradcu

Kester in Rokser,

vélika trgovca.

Po okrajih so stanovitni opravníci razpostavljeni; en opravnik pa zmirom popotuje po okrožji. — Da bi se jako vdeleževalo in vpisavalo slavno občinstvo, vabi okrožno opravništvo za spodnje Štajersko in Gorensko.

V Celji 18. aprila 1863.

Jože Pirš.

18]

Oznanilo.

V Kranji se bode 25. dan t. m. po dražbi prodajalo 7 krav in 6 posebno lepih junč po dve in tri leta starih, čistega zgornje-štajerskega plemena. Dražba se začne ob dvéh po poldne.

[1